

Hazánk

A KERESZTÉNYDEMOKRATÁK LAPJA • ALAPÍTVÁ 1945-BEN • 2024. MÁJUS

EURÓPA BÉKÉS JÖVŐJÉÉRT

A Kereszténydemokrata Néppárt az Európai Unió alapító atyái, Konrad Adenauer, Robert Schuman és Alcide De Gasperi – Magyarországon pedig Barankovics Istvántól Varga Lászlóig – szellemi és politikai örökösének tartja magát. Az általuk létrehozott európai együttműködés alapja és legfőbb célja a béke biztosítása. Ennek köszönhetően soha nem látott jólétet és biztonságot sikerült teremteni Európában.

Ma, a XXI. század harmadik évtizedében Európa békéje veszélybe került. Régóta nem tapasztalt kihívások fenyegetik Európa polgárait és az együttműködés kereteit. A szélsőbaloldali erők egyre nagyobb teret hódítanak a nemzetállami szabadsággal szemben. Közösségünket alapjaiban teszi próbára a szomszédunkban dúló háború, az európai életmódot fenyegető migráció és a demográfiai válság. Ezekre közösen kell határozott választ adnunk! Nincs idő késlekedni, változás kell!

1. A KDNP kereszténydemokrata értékeket valló világnézeti párt. Célja, hogy megvédje az európai keresztény civilizációt, amely az emberi jogok és a lelkiismereti szabadság történelmi alapját adja. Az Európai Néppárt tagpártjaként a KDNP ezért küzd Európában.

2. Az Európai Néppárt nem sodródhat tovább balra. Ehelyett mindent meg kell tennie a radikalizálódott baloldallal szemben. Így válhat egy széleskörű jobboldali politikai összefogás motorjává.

3. Biztos alapokon nyugvó családok nélkül nincs erős nemzet és erős Európa. Az európai fiataloknak élhető jövőt kívánunk adni, munkahelyekkel, biztonsággal és szilárd gazdasági növekedéssel. Nem tehetjük kockára az európai kultúra értékeit, gyermekeink sorsát. A családok védelme és támogatása elengedhetetlen ahhoz, hogy véget érjen a demográfiai tél.

4. Az illegális migráció elősegítése nemcsak hagyományainkat, hanem gyermekeink jövőjét is veszélyezteti. A szolidaritás nem jelentheti Európa külső határainak a felszámolását. A tömeges illegális bevándorlás aláássa az európai polgárok biztonságát. A KDNP a migráció helyett a helyben segítés politikáját támogatja.

5. A KDNP a vallásszabadság érvényesüléséért dolgozik szerette a világban. Különös felelősséget viselünk az üldözött keresztényekért.

6. Védjük a hagyományos nemzeti és nyelvi kisebbségek jogait. Biztosítani kell minden nemzetiségnek azt a jogát, hogy saját kultúráját, nyelvét, hagyományait szabadon megőrizhesse és ápolhassa.

7. A KDNP az emberközpontú gazdaságért dolgozik. Fenntarthatóbb, igazságosabb és befogadóbb gazdasági rendet kell felépítenünk Európában és világszerte egyaránt.

8. Felelősséget vállalunk a teremtett világ védelméért. Meg kell őriznünk az ökológiai sokféleséget a következő nemzedékek számára.

9. A KDNP más kereszténydemokrata erőkkel együttműködve felelősen vesz részt korunk súlyos kérdéseire adandó válaszok megtalálásában.

10. A békének nincs alternatívája! A háború semmit nem old meg, miközben emberek sokaságának életét, szenvedését követeli. Kereszténydemokrataként elsődünek tartjuk a konfliktusok békés megoldását és a háborús retorika visszaszorítását. A szomszédágunkban folyó háború befejezése érdekében mielőbbi tűzszünetet és a béketárgyalások megkezdését szorgalmazzuk. Békét mindenekelőtt!

Cselekedjünk együtt azért, hogy Európának ne csak múltja, hanem biztos jövője is legyen!

Ehhez változás kell a 2024. június 9-i európai parlamenti választásokon!

SZAVAZZON A FIDESZ-KDNP-RE!

Semjén Zsolt: A békét kértük a Szűzanyától Csíksomlyón

A békéért imádkoztunk, a békét kértük a csíksomlyói Szűzanyától a pünkösdszombati csíksomlyói fogadalmi búcsún a zarándokokkal – jelentette ki a közmédiának nyilatkozva a zarándokok között jelen lévő Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnöke.

A Kereszténydemokrata Néppárt Csíksomlyóra rendszeresen visszatérő vezetője rámutatott: a litániában is azt imádkoztuk a hívekkel, hogy a Szűzanya a béke királynője, és a hegyenyeregben több százezeren kértük tőle a bé-

két. „Hogy segítsen minket abban, hogy végre béke legyen, mert ez az emberiségnek és nekünk, magyaroknak is a létérdekünk” – fogalmazott.

A miniszterelnök-helyettes aláhúzta, hogy a csíksomlyói bú-

csúba Erdélyből, Felvidékről, Kárpátaljáról, Délvidékről, az anyaországból, az Egyesült Államokból, mindenhol érkeztek magyarok. „Ez megerősít minket magyarságunkban, összetartozásunkban és kereszténységünkben” – összegzett **Semjén Zsolt** a közös együttlét erejét hangsúlyozva.

Kelemen Hunor, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke a közmédiának nyilatkozva elmondta: a Csíksomlyóhoz közeli Csikkarcfalva szülöttjeként számára a zarándoklat távban rövidebb, de lélekben ugyanolyan hosszú és mély, mint bárkiné, aki bárholonnan Csíksomlyóra zarándokol.

Emlékeztetett: a csíksomlyói búcsú jó alkalom elcsendesedni, imádkozni és arra gondolni, hogy a jövőt illetően mire van szüksége a magyar közösségnek a Kárpát-medencében ahhoz, hogy építkezni tudjon.

„Azt gondolom, 2024-ben annál fontosabbat nehezen lehetne mondani, mint hogy legyen béke, mert a béke az életnek a támogatását, életpártiságot jelent. És aki az élet pártján van, az az építkezés pártján van, és az tulajdonképpen a Teremtő pártján van, a Teremtő mellett áll” – foglalta össze Kelemen Hunor.

Az RMDSZ elnöke szerint óriási feltöltődést nyújt, ha az ember része lehet a nagyon sok emberből összeálló zarándoksergeknek. Úgy vélte, ha több százezer ember egyszerre gondolkodik, imádkozik, annak biztos, hogy van eredménye a lelkekben, a közösségekben is.

Hölvényi György: A jóléti társadalmak keresztény hitében törés következett be

A kereszténydemokrata politikának mélyek a gyökerei az Európai Néppárt parlamenti frakciójában, azzal együtt, hogy a most lezárult időszakban a 171 fős frakción belül mi, kereszténydemokrata politikusok kisebbségben voltunk. 35–40-en képviseltük, képviseljük a hitben élők közösségét – közölte Hölvényi György, a KDNP alelnöke, európai parlamenti képviselője május 8-án Facebook-oldalán.

Hölvényi György elárulta: az újbudai kereszténydemokrata klubban vendégeskedett, ahol az ötéves európai parlamenti időszak történéseit mutatta be a közönségnek „a híreken túl” jellegre.

„Az Európai Néppárton belül a kereszténydemokráciának újra meg kell erősödnie” – jelentette ki,

hozzátéve, hogy az eredetileg kizárólag keresztényt jelentő C (christlich) mára gyakran a centrumot, a közepet jelenti a Néppártban. (Az Európai Néppárt 1976-ban eredetileg a kereszténydemokrata pártok közösségeként alakult meg.)

Hölvényi György az említett rendezvényen hangot adott annak a tapasztalatának, miszerint „a jóléti társadalmak keresztény hitében törés következett be; mintha a nagy jólétben Isten feleslegessé vált volna” – fogalmazott.

Mi kereszténydemokratáknak igyekeztünk és igyekszünk a legszélesebben dialógust folytatni a különféle pártpolitikai csoportosulásokkal. Ez azonban nem jelentheti az elvek relativizálását, feladását – zárta bejegyzését a KDNP alelnöke.

Az újbudai kereszténydemokrata klub vendége volt Hölvényi György. Király Nóra, a Fidesz–KDNP újbudai polgármesterjelöltje is jelen volt az eseményen

Soltész Miklós: Hitre és békére van szükség

Hitre, régi szent európai kultúrára és békére van szükség, nem pedig vad és nyers új erőkre – hangoztatta Babits Mihályt idézve a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, a KDNP alelnöke május 26-án Szászváron.

Soltész Miklós a Baranya északkeleti határán fekvő nagyközség római katolikus templomának megújítása alkalmából tartott szentmisét követően kifejtette: a kereszténység legfőbb üzenete a hit és Krisztus tanítása, ugyanakkor a vallás magába ölelte a kultúrát is.

Felhívta a figyelmet arra, hogy minden évben május 26-án tartják a keresztények a Szentháromság ünnepét, amelyet a niceai zsinaton nyilvánítottak ki 325-ben, s amely

hasonló fejlesztések történhesse- nek, hogy a hit, a kereszténység segítségével a közösségek erősek maradhassanak és tovább erősöd- hessenek.

Utalt arra: Babits Mihálynak a második világháborút megelőzően megfogalmazott véleménye – miszerint „hitre, régi szent európai kultúrára és békére van szükség, nem pedig vad és nyers új erőkre” – a mai korban is fontos és aktuális.

Soltész Miklós (jobbra) a szászvári templomban, jobbján Hargitai János, a térség KDNP-s országgyűlési képviselője

azóta is „a közös keresztény közösségünk alapja”.

Úgy vélekedett: ha ezt a hitvallást a jövőben is meg tudják őrizni az emberek, akkor „képesek lesznek megőrizni közösségeiket, templomaikat is”.

Leginkább pedig – fűzte hozzá – a mai keresztény fiatalokon múlik, hogy szüleik, nagyszüleik, dédszüleik hite, közössége fennmarad-e, közösség és hit nélkül ugyanis szétolvad minden.

Soltész Miklós közölte: a kormányzat a jövőben is megad minden segítséget ahhoz, hogy a szászvári templom megújításához

Azok pedig, „akik vezéregyéniségnek kiáltják ki magukat, a család, a kereszténység és a békesség ellenében vannak” – fogalmazott.

A csaknem negyed évezrede emelt szászvári római katolikus plébániatemplom kormányzati támogatással nemrégiben befejeződött megújítása során szerkezet-megerősítési, festési és energiatakarékosságot szolgáló munkálatokat végeztek el és kicserélték a tetőzetet is.

A felújított templomot Felföldi László pécsi megyés püspök áldotta meg, s celebrált ünnepi szentmisét.

Simicskó István: Brüsszelben békepárti fordulatra van szükség

Békepárti fordulatot sürgetett az Európai Unióban (EU) a Kereszténydemokrata Néppárt parlamenti frakcióvezetője Facebook-oldalán május 28-án.

Simicskó István (képünkön) a videós bejegyzésben felidézte, hogy több mint két éve tart az orosz-ukrán háború, és szerinte az egész nyugati világ háborús pszichózisban szenved, a magyar kormány pedig az egyetlen, amely a kezdetektől fogva a mielőbbi békekötés szükségességét hangsúlyozza.

A kormánypárti politikus úgy fogalmazott: „ennyi idő elteltével nemhogy a két háborús fél közötti enyhülés nem indult el, hanem a NATO-tagországok vezetői is egyre-másra felelőtlen kijelentésekkel dobálóznak, amely a konfliktus elhúzódását, sőt az észak-atlanti katonai szövetség háborúba sodródásának veszélyét jelenti”.

Simicskó István kifejtette, hogy az indulatok gerjesztése helyett a valós helyzet reális felmérésére, a korábbi hibás döntések felülvizsgálatára, és kellő bölcsességre volna szükség, tekintettel arra, hogy – mint fogalmazott – a brüsszeli szankciós politika nem működött, Oroszország nem hátrált meg, és a számolatlanul küldött fegyverek

és pénz csupán a háborút táplálja, a bizonytalanságot növeli, és az Ukrajnában élők szenvedését hosszabbítja meg.

Nemcsak az ott élő emberek, hanem az európaiak biztonsága, jövője a tét, amelyet csak higgadt és előrelátó, békepárti hozzáállással lehet megőrizni – mondta a volt honvédelmi miniszter. Azonnali fegyverszünetet és béketárgyalásokat szorgalmazott, kiemelve, hogy nincs szükség még több halott katonára, megnyomorított családokra és földig rombolt településekre. „Oroszország a legnagyobb atomhatalom, ezért el kell kerülni, hogy az orosz-ukrán konfliktus világháborúvá alakuljon, mert ez könnyen bolygónk pusztulását jelentené” – hangsúlyozta.

Elmondta, hogy a KDNP a Fidesz-szövetségben azért dolgozik, hogy megóvják a családokat, a gyermekeket és Európa népeit az esztelen öldökléstől. „Brüsszelben békepárti fordulat kell” – összegzett Simicskó István, aki a Fidesz–KDNP-re való szavazásra buzdított.

Giesswein Sándorról nyitott kiállítást a KDNP Keszthelyen

Giesswein Sándor keresztényszociális szervezőről, lelkipásztorról és országgyűlési képviselőről nyitott roll-up kiállítást május 28-án Keszthelyen a KDNP a Kereszténydemokrácia nagyjai címmel.

Harrach Péter, a KDNP frakcióvezető-helyettese, Manning János (Fidesz-KDNP) polgármester és Sáringi-Kenyeres Tamás, a KDNP keszthelyi elnöke Keszthelyen, a Balaton Színházban (Fotó: MTI / Katona Tibor)

Harrach Péter, a KDNP frakcióvezető-helyettese az 1856-ban született és 1923-ban elhunyt politikusról felállított tablók előtt megnyitóbeszédében azt mondta: nagy tudású, nyolc nyelven beszélő tudós volt. Levelező tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának, nagyon sok társadalmi szervezetben vállalt tagságot, de mindenekelőtt keresztényszociális szervező volt.

Kiemelte, hogy Giesswein Sándor az akkori marxista ideológiával szemben fogalmazta meg a keresztényszociális segítségnyújtás alapjait, ő hozta létre az első magyar munkásegyletet. Szándéka szerint „nem az osztályharcos ideológiára, hanem a keresztény

szemléletben rejlő kiegyensúlyozottságra alapozva valósította meg a társadalmi segítségnyújtást”.

Lelkipásztorként is fontos munkát végzett, és húszéves parlamenti képviselősége idején munkájában is érvényesítette a keresztény szellemiséget. Temetésén az őt búcsúztató pap úgy vélekedett: nagy embert temettek, mert sok kisember vett részt a szertartáson – idézte fel Harrach Péter.

Manning János, Keszthely Fidesz-KDNP-s polgármestere és jelöltje hangsúlyozta, a szociális gondoskodás, az emberek jóllétével törődés alapján került Giesswein Sándor mellszobrára az a megfogalmazás, hogy a béke és a szeretet apostola volt.

Kiállítással tisztelgett nagy elődei előtt a KDNP

Latorcai Csaba volt a díszvendége a felújított közösségi ház hivatalos átadásának április 30-án Csurgón. A beruházás 600 millió forintból valósult meg. A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára az eseményen hangsúlyozta, hogy „Magyarország példát mutat: miközben tőlünk keletre fegyverek ropognak, Nyugat-Európa jelentős részén eluralkodott a háborús hangulat, mi, magyarok az egész kontinentst sújtó gazdasági nehézségek ellenére is építkezünk, és közben minden rendelkezésre álló eszközzel szorgalmazzuk a békét”.

Szászfalvi László (KDNP), a térség országgyűlési képviselője azzal összefüggésben, hogy Csurgó az elmúlt öt évben re-

kordmértékű, mintegy 6,6 milliárd forint központi támogatást kapott tervei megvalósításához, Széchenyi Istvánt idézve azt mondta: „a tett az első, a szó a második”.

A közösségi ház ünnepélyes átadását követően Latorcai Csaba egy ügynevezett roll-up kiállítást is megnyitott (lásd képünkön), melyre az egyik első emeleti teremben került sor. A Kereszténydemokrata Néppárt ezzel a tárlattal kívánt tisztelgani nagy elődei előtt. A KDNP ügyvezető alelnöke beszédében hangsúlyozta a június 9-ei választás tétjét. Mint emlékeztetett, az Európai Unió kereszténydemokrata alapító atyái a közösséget épp a kölcsönös együttműködés és a földrész békéjének fenntartása érdekében hívták életre.

Író-olvasó találkozó Szigetszentmiklóson

„A meccs nincs lejátszva. Amíg él az ember, addig nem temetünk” – írja Bőjte Csaba. Május 7-én a szigetszentmiklósi közösségi házban látta vendégül Csender Leventét, a Fényből és sárból – Bőjte Csaba élete című könyv József Attila-díjas íróját a KDNP szigetszentmiklósi szervezete. Az esten részt vett Bóna Zoltán, a Fidesz-KDNP országgyűlési képviselője és Vántsa Botond, a Fidesz-KDNP szigetszentmiklósi polgármes-

terjelöltje. Az író-olvasó találkozón Csender Leventével Farkas Gábor költő, a KDNP szigetszentmiklósi szervezetének titkára beszélgetett. A szigetszentmiklósi Szent Erzsébet Kórus – Dvorák Marianna vezényletével, aki a helyi KDNP elnöke is –, gregorián énekek előadásával emelte a rendezvény színvonalát. A humort sem nélkülöző író-olvasó találkozón igazi lelki feltöltődésben lehetett része a közönségnek.

Karcoljunk-e felhőket?

A régóta időszerű és szó szerint hiánypótló kezdeményezés, a rákosrendezői ingatlanfejlesztés terve a budapesti felhőkarcolókkal kapcsolatos régi diskurzust is felmelegítette. Csak egyetérteni lehet Lázár János építési és közlekedési miniszterrel a társadalmi vita szükségességéről.

Rákosrendező problémája már évtizedek óta cselekvésért kiált. Amikor a magyar állam döntést hozott e hetedhétárra szóló senkiföldje beépítéséről, nem csupán egy kormányokon átívelő, régi városfejlesztési adósságot törlesztett, hanem tovább folytatja azt a (szó szerint) országépítő munkát, amely a Mária Valéria-híd újjáépítése óta a Fidesz-kormányok egyik legismertebb és talán legszimpatikusabb védjegye.

Megjegyzendő, hogy az állami kezdeményezésre lebonyolított fővárosi beruházások urbanisztikai szempontból is komoly jelentőséggel bírnak, hiszen fizikailag is kiterjesztették a belvárost, és befoltozták a város szövetén éktelenkedő lyukakat. A budapesti/magyarországi felhőkarcoló kérdése azonban túlmutat a konkrét projekten, itt egy sokkal messzebbre nyúló témáról van szó; egy olyanról, amely az elmúlt száz évben, de különösen a rendszerváltás óta pro és kontra végigkísérte a budapesti városfejlesztés történetét.

Haladás versus megőrzés

Ennek a diskurzusnak a színvonalát sajnos a kezdetektől fogva bántó aszimmetria jellemzi: miközben a felhőkarcolók ellenzői rendszerint egzakt történelmi, társadalmi és esztétikai érvekkel próbálják alátámasztani az álláspontjukat, addig a támogatói oldalt többnyire felületes indoklás és szubjektív, vágyorientált hangvétel jellemzi. Nyilván az sem erősíti a pro-tábor vitapozícióit, hogy Magyarországon hiányoznak a felfelé terjeszkedést kikényszerítő ingatlanpiaci és demográfiai körülmények, így hazánkban a felhőkarcolók ügye csupán ízlésbeli és filozófiai (haladásorientált) törekvésként jelenhet meg a nyilvánosságban.

A támogatói érvkészletben főleg az utóbbi szempont érvényesül; akadt olyan szerző, aki

az Építészfórumba írt vitacikkét egyetlen ismert idézetre hegyezte ki („Haladás ellen nincs orvosság!”). Szintén gyakoriak az építészek és urbanisták részéről a különböző külföldi városok létező példaira való – a „van, tehát kell” logikáján alapuló – hivatkozások. Csakhogy a precedens fogalma (akárcsak a haladásé) önmagában nem képvisel semmilyen értéktartalmat.

Ami a felhőkarcolók ellenzőinek szempontjait illeti, ezeket az oppozíció talán legismertebb hazai alakja, Schneller István korábbi budapesti főépítész már több ízben összefoglalta, legutóbb az

korszerűség jelképe nem a minél magasabb ház.”

Ezek a viták azonban civilizációs, sőt szakrális szempontokról is szólnak, hiszen az emberi történelem során a legmagasabb épületek mindig valamilyen abszolútumot jelentettek meg. „Semmiféle világ sem lehetséges a függőleges nélkül, és már egyedül ez a dimenzió is elegendő hozzá, hogy felidézze a transzcendenciát” – írja Mircea Eliade A szent és a profánban. A kérdés jelen esetben az, hogy mi történik akkor, ha a toronyház, ez a transzcendenciától mentes mű, túlnövi a katedrális. „Semmi” – vála-

A kérdés az, hogy mi történik akkor, ha a toronyház, ez a transzcendenciától mentes mű, túlnövi a katedrális

imént említett Építészfórum oldalán, ebből idézünk.

„Az esetlegesen, csoportképzésre alkalmatlan, nem tudatos városfejlesztési koncepciók alapján épített felhőkarcolók bántóan megzavarják a hagyományos európai város képét. (...) Az ilyen magasházak, szoliter felhőkarcolók közösségi haszna, jelképes ereje a nullához közelít, a város egyébként egyedi és ezáltal közösségi értéket képviselő szövetét, sziluettjét megtöri. Ehhez a károkozáshoz képest újdonságerejük elenyésző. (...) A változatos magassági viszonyokat Budapest esetében a domborzati adottságok, a természetközeli elemek városközpontozóhoz való közelsége, a történelmi építészet hangsúlyos elemei biztosítják. A kérdés nem az, hogy Budapestnek szüksége van-e felhőkarcolókra, mert erre az egyértelmű válasz, hogy nincs. A

szolhatjuk, de nem közhelyként, hanem a posztkeresztény úr ilusztrációjaként, ugyanis a felhőkarcoló egyszerre szimbóluma és következménye a szekularizációnak, s abban a pillanatban, hogy dominálja a várost, egyúttal deszakralizálja is azt, megfosztva a templomot vizuális centrumszerepétől, a várost pedig mindattól, amit addig ez a centrumszerep kifejezett.

Európán belül különösen Londonban szembetűnő a templomok szomszédságában zajló direkt ráépítés, és ahol ez egyszer már megtörtént, lényegében mindegy, hogy csak egyetlen torony rivalizál a szakrális központtal, mint például Ealing Broadway-ben, vagy egész sereg felhőkarcoló süllyeszti azt a jelentéktelenség statisztaszerepébe, ahogy az történt a Cityben az ország addigi jelképével, a Szent Pál-székesegyházzal.

Magaslati pontjaink

Magyarország legmagasabb épületei már egy-másfél évszázada identitásunk sarokpontjait jelentik meg: az ország első fővárosában álló esztergomi Bazilika a maga 100 méterével egészen 2022-ig az ország legmagasabb épülete volt, míg a fővárosban a mindössze négy méterrel alacsonyabb, egyforma magasságú Szent István-bazilika és parlament hirdette a nemzet, illetve a kereszténység elsőségét. Tuzson Bence jelenlegi igazságügyminiszter – akkor még a Miniszterelnökség államtitkáraként – 2018. júniusi parlamenti fel szólalásában szépen, szabatosan összefoglalta mindezek jelentőségét:

„A világon szinte mindenhol vagy nagyon sok helyen voltak olyan szabályok, amelyekben egy épület méretét valamilyen szimbolikus ponthoz igazították. Ilyen volt például Rómában a Szent Péter-bazilika, a Szent Péter-bazilikánál magasabb épületet nem lehetett építeni. Vagy Amerikában, Washingtonban a Capitolium épülete, a Capitolium csúcsa volt az a pont, aminél magasabb épületet nem lehetett építeni. Budapest esetében is vannak ilyen pontok. (...) Leginkább jellemző talán az az épület, amiben most is vagyunk, hiszen az Országháznak a legmagasabb pontja 96 méter. (...) Tehát ez az a pont, aminél magasabb épületet Budapesten nem érdemes és nem is szabad építeni.”

Két hónappal később megkezdődött a 143 méteres MOL-székház építése. Paradox módon még ekkor is megjelent a támogatói érvek sorában a magasságszimbolika: Gulyás Gergely szerint a magyar gazdaság három regionálisan is jelentős zászlóshajójának, a MOL-nak, az OTP-nek és a Richternek ajánlották fel, hogy toronyházat építhetnek, amelyek közül végül csak az első kívánt élni a lehetőséggel. Habár a szimbólumok szintjén ezzel a nemzet

» és a kereszténység elsőségét a pénz hatalom magasabbrendűségének az üzenete váltotta fel, ez a narratíva még mindig magán hordozott egy méretes piros-fehér-zöld palástot.

Utólag nézve persze van egy olyan, egyelőre még nem igazolt vetülete a történetnek, hogy a MOL Campus inkább az első fecske szerepét játszsza, s a rendszereken át őrzött magassági korlátok a jövőben véglegesen ledőlnek majd. Figyelembe véve az ingatlanbefektetői érdekeknek a magyar városfejlesztési folyamatokban játszott, már a millenniumi időszakban is megfigyelhető irányító szerepét, korántsem alaptalan az aggodalom, hogy mindez nagyon hamar egy olyan miliót eredményezhet Budapesten, ahol végül értelmét veszti minden önkormányzati, teret engedve a londoni modellnek.

Hazaérni az életkorunkba

Szerb Antal írta az *Utas és holdvilágban* az alábbiakat: „Minden embernek megvan a maga egyedül megfelelő életkora, az biztos. Vannak, akik egész életükben gyermekek maradnak, és vannak, akik egész életükön át félszegek, fonákok, nem találják a helyüket, amíg egyszerre bölcs és szép öregasszonyok vagy öregemberek lesznek: hazaértek az életkorukba.”

Valójában ez a városok esetében is igaz. Akárhány stílus és divat masírozott át rajtuk a történelmük során, Athén mindig antik, Róma mindig antik és reneszánsz, Prága mindig gótikus, Budapest mindig klasszicista, New York mindig modern 20. századi, Dubaj pedig mindig posztmodern 21. századi város marad.

Nem véletlen, hogy a felhőkarcoló-turizmus pont ott virágzik, ahol kulturálisan magától értetődő azok jelenléte: New York-ban, Hongkongban, Szingapúrban, Dubajban. De a Párizsba, Barcelonába és Isztambulba látogatókat már nem a Montparnasse, a Torre Agbar vagy a Sapphire érdekli, hanem a Notre Dame, a Sagrada Familia és a Kék Mecset, s ezzel a jelek szerint a képkereső algoritmusok is ha-

sonlóképpen vannak. Természetesen a mi fővárosunkban sem más a helyzet: Donald Trump egykori városfejlesztési tanácsadója, Justin Shubow szerint „Budapest turisztikai vonzereje még mindig a világháború előtti arcában, s nem az utána következő évtizedekben, vagy a most építettben rejtőzik”.

Itt is igaz, amit a multikulturúra elmondhatunk: ami helyben kulturális gyarapodásnak és sokszínűségnek tűnik, az globális kitekintésben az unalom és uniformizáltság hordozója. A felhőkarcoló, amely a 20. elején még az amerikai kapitalizmus erejét, valamint az Egyesült Államok növekvő világhatalmát reprezentálta, napjainkra – amikor az acélüveg tornyok már a félmillió Vilnius és Pozsony látképét is meghatározzák (utóbbiban épp most húznak fel egy 260 méteres hasábot) – egyértelműen a globalizáció és a globalizmus hírneműje lett. Ezért ez a száz éve még mindenkit ámulatba ejtő innováció a jelenlegi Közép-Európában sokkal inkább a mintakövetés, mint a modernizáció vagy az erő jelképe.

Bár Lázár János szerint a MOL-torony felépítésével az ösbűn megtörtént, ebből még nem következik a továbbiak elkövetésének szükségessége, illetve jelentéktelensége, nem beszélve arról, hogy fővárosunk panorámáját ezekben a pillanatokban is a nemzet és a keresztény civilizáció elsőbbségét hirdető két kupola uralja – vagyis a pesti sziluett még mindig érintetlen.

Habsburg Ottó mesélte egy interjúban, hogy amikor Amerikából hazatérve a repülőről meglátta egy város közepén a hatalmas katolikus templomot, tudta: megérkezett Európába. Manapság egy repülőről már nem könnyű különbséget tenni Frankfurt és Jakarta, Indianapolis és Varsó között, Budapest azonban egyelőre még madártávlatból is összetéveszthetetlen.

Dióhéjban ennyit arról, hogy a felhőkarcolók visszavonhatatlan megjelenése erősítene vagy gyengítene-e a magyar főváros sajátos karakterét.

■ Kovács Erik

„Gyurcsány atya” intelmei

„Gyurcsány atya”, akiről tudva lévő, hogy hetente „bérmálkozik”, kiakadt azon, hogy a magyar állam továbbra is tiszteletben tartaná a gyónási titok évezredes hagyományát.

„Nyilván, Jézusnak tetsző dolog kisgyerekek lába között nyúlkalni. Nyilván Jézus is a rá hivatkozó papok úgynevezett gyónási titkát védte volna, nem a kisgyerekeket. Nyilván.” – írja a jól ismert gyurcsányi háborgással (ami előtt talán bedob egy-két felest is), a lassan lecsengő „kegyelmi ügy” utóhullámaint meglövegölve.

De az is lehet, sőt valószínű, hogy „Gyurcsány atyának” tényleg fogalma sincs a katolikus vallási hagyományokról, hiszen ő csak Iványi Gábortól és esetleg Perintfalvi Ritától tájékozódik vallási kérdésekben („éljen” a felszabadítási teológia!). A gyónási titoknak ugyanis egyáltalán nem az a lényege, hogy elrejtse a hatóságok elől valami égbekiáltó bűnt, vagy éppen a – baloldal szerint – „alaphól” gyermekbántalmazó és szexuális zaklató papokat védelmezze. (Bár nem kérdés, hogy minden áldozat megérdemli az együttérzésünket és az egyházi vezetők őszinte bocsánatkérését és segítségét, a tárgyilagosság jegyében azt is mondjuk el, hogy a katolikus egyházban nem

magasabb a pedofilok aránya, mint más, fiatalokkal foglalkozó szervezetben, és a rendszerszintű visszaélések napvilágra kerülése itt is komoly gyermekvédelmi reformokat indított el). „Gyurcsány atya” egy érzékenyebb pillanatában valószínűleg krokodilkönnyeket hullatna az régi keresztény bölcsességet hallván, hogy „ítéld el a bűnt, szeresd a bűnöst”. (Feltéve persze, ha baloldali az a bűnös, akit büne ellenére is szeretni kell. Mert ha jobboldali, akkor neki „levegőtlen világ” lesz). Pedig tulajdonképpen erről van szó. A gyónás ugyanis nem a bűnről, hanem a bűnbánatról és – ennek folyományaként – a gyógyulás lehetőségéről szól. Arról, hogy létezik olyan „magasabb hatóság” (tudniillik az egyház, illetve maga a Jóisten, hiszen a pap a gyónásban Őt képviseli!), aki még a legsúlyosabb bűnököt is hajlandó megbocsátani – amennyiben a gyónás igaz bűnbánattal történik, és a bűnös erősen megfogadja (!), hogy minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy többé ne kövesse el a bűnt. (Ennek ellenére persze van esély rá, hogy újra el fogja követni, hiszen mi, emberek gyengék és esendők vagyunk – az isteni kegyelem nélkül azonban még ennyi esélyünk se volna a javulás útjára lépni!).

De mi köze mindehhez a „földi hatóságnak”, tudniillik az államnak? Semmi és minden. Az egyház nem mondja azt, hogy a gyónás felmentést adna az állami törvények alól. Sőt, a gyónás része a *penitencia* (bűnbánat, vezeklés) is – ennek jegyében egy igazi bűnbánó/megtérő szinte örömmel kellene, hogy vállalja az állami hatóság, a törvény rá jogosan kiszabott büntetését, hiszen maximálisan átérzi bűnei súlyát és azok borzasztó következményeit. Egy őszinte bűnbánó vezeklési *akar*. Akkor mégis miért olyan fontos, hogy a gyónási titok hagyományára megmaradjon? Könnyű belátni, hogy amennyiben ez a titok megszűnik, úgy még kisebb rá az esély, hogy a lelki gyógyulási folyamat – ami tehát jó esetben elvezet az őszinte vezeklés vágyához – elindulhasson. Akkor az egyház is egy állami büntetés-végrehajtó szervvé degradálódik, elveszítve azt a sajátos lelki többletet, amivel hozzá tud járulni a világban a kiengesztelődéshez, a bűn által megsebzett emberiség gyógyulásához. Ez tulajdonképpen ahhoz a középkori állapothoz vezetne (legalábbis az intézményes egyház tekintetében, mert gyónási titok már akkor is létezett, lásd Nepomuki Szent János példáját!), ami ellen az aufklárista-jakobinus-marxista történelemfelfogás váltig tiltakozott. Az embertelen, a büntető, a szadista egyház, az inkvizíciók máglya-egyháza, az hbo-s, netflixes történelemfilmek kötelező toposza – ami egyébként ilyen formában valószínűleg sohasem létezett. „Gyurcsány atyának” el kellene döntenie, hogy a bűnössége ellenére is szerethető, nagybetűs Ember (értsd: legalább Istentől ne tagadjuk már meg ezt a szeretetet) vagy a büntető államegyház pártjára áll. Persze, Ferenc testvérünket ismerve nem nehéz kitalálni a választ: ez az aktuális politikai széljárástól, valamint a bűnös politikai hovatartozásától is függ. Sebaj, a mi Istenünk azért Ferenc testvérünket is szereti, és az egyház sem tagadná meg tőle a feloldozást, ha őszinte gyónás keretében fordulna Hozzá.

■ Hojdák Gergely

Szívszorító Kárpátalja

Rendszeresen eljut hozzám egy beszámoló, pontosabban imakérés Kárpátaljáról. Ezt, ahogy mondják, anonim formában meg kell osztani mindazokkal, akik hisznek a nemzeti összetartásban, s akik képesek nemcsak a kárpátaljai magyarok, hanem az ott élő minden ember érdekében fohászzkodni. A baj, a háború nem válogat. Nemzetiségtől függetlenül keseríti az életet.

A háború mindannyiunk életre hatással van, de ez a hatás nagyon közvetett. Élvezzük a védőernyőt, amellyel a politika csökkenti a ránk eső terheket. Éljük a megszokott életünket. Kelet-Ukrajna, a front és a pusztulás messze van, és nem szembesülünk azokkal a szenvedésekkel, amelyek Budapesttől alig három-négyszáz kilométerre reménytelenségbe taszítják az embereket.

Íme egy részlet a tegnap érkezett levélből:

„Ma legfőképpen azért kérlek Titeket, hogy **imádkozzatok reményért.**

Mostanában sokszor szembesülök azzal, hogy amikor valaki beszél a helyzetéről, vagy a családja helyzetéről, nem tudom, mit válaszoljak. Mit mondjak például annak a régi lelkibeszélgető-társamnak, aki egyedül neveli a kislányát, és akinek az egyetlen támasza a világban a bátyja, akinek most a munkahelyén azt mondták, hogy nem tudják így tovább alkalmazni, muszáj (mert a cégeket kényszerítik erre) jelentkeznie a

katonai parancsnokságon. Ha bemegy, valószínűleg elviszik. Ha nem megy be, teljesen pénz nélkül maradnak mind, és amúgy is bármikor elkapathatják az utcán.

Rengetegen vannak ez elé a választás elé állítva. Pár hetük maradt az embereknek, hogy jelentkezzenek, aki nem, annak ellehetetlenítik az életét. Mit lehet ezekben a helyzetekben mondani? Túlságosan is „olcsó” dolog lenne Isten szeretetéről és az örök életről beszélni ilyenkor... Talán csak meghallgatni lehet. De mégis, annyira fontos lenne, hogy legyen valami remény; hogy a perspektívát felfelé meg tudjuk jeleníteni valamilyen módon! Imádkozzatok ezért, kérlek!”

Végezetül álljon itt egy ima, ami átfogóan az Úristen elé viszi a legfájóbb dolgokat:

Urunk és Istenünk! Kárpátaljai testvéreinket hozzuk most eléd. Hálát adunk azért, hogy meg akarnak maradni a Veled való közösségben. Kérjük, add meg nekik a reménység ajándékát, hogy minden lehetetlennek látszó helyzetben felismerjék azt, ami békességükre szolgál.

Védelmet, Urunk, azokat a férfiakat, akiket katonának vittek. Te véd meg testük és lelkük épségét, és vezérelj haza őket a családjukhoz.

Azokért a családokért kérünk, akik a behívástól való félelemben élnek. Őrizd meg szívüket és értelmüket a Te békédben!

Kérünk, Urunk, a külföldre

kényszerült kárpátaljai fiatalokért! Ne engedd, hogy elveszenek a világban! Segíts nekik, hogy értelmes tevékenységre és közösségre találjanak – és add meg nekik is a békét!

A szétszakadt kárpátaljai családokért kérünk Téged, Urunk! A távolság ellenére is tartsd meg a házastársak egységét, és segíts őket a mihamarabbi találkozás felé!

A Kárpátalján egyedül maradt idősekért kérünk Téged, Urunk! Te legyél társuk a magányban, és küldj hozzájuk jólelkű segítőt!

Kérünk a háborúban elhunytakért – vedd lelküket magadhoz, hogy a Te végtelen szeretetedben mindörökké a Te békédben örven-dezzenek!

Segíts, Urunk, hogy a kárpátaljai nemzetiségek között megmaradjon a békesség.

Add, Uram, hogy a sötétségbe a Feltámadt Krisztus fényét vihes-sük, mindenhová, ahová küldesz minket! Segíts felismernünk ezeket a helyzeteket, és add meg az erőt és a bátorságot, a Te Szentlelkedet, hogy a Te képviseletben cselekedjünk!

Az imaközösség, ahová a kérések érkeznek, minden kedden, lehetőleg hét órakor fohászodik a kárpátaljai kérések teljesüléséért. De az időpont kevésbé fontos, mint az, hogy minél többen kérjék az Úristen segítségét. Pünkösöd közeleg. Kérjük a Szentlélek kiáradását, hogy mutasson kiutat kárpátaljai testvéreinknek.

■ Surján László

Mi ezt valljuk

Az intellektuális becsületesség alapján néhány mondat beállított-ságom tekintetében. A pártom vonatkozásában, kormánypárt voltunk Antall József kormányában a Magyar Demokrata Fórummal és a Független Kisgazdapárttal. Ez természetes elkötelezettséget jelent Antall József miniszterelnök urunkhoz és örökségéhez. Személyes vonatkozásban pedig én az egész politikába úgy kerültem, hogy Bolberitz Pál professzor úr biztatott rá, akinek én kedvenc tanítványa voltam, ő pedig Antall Józsefnek volt a kedves tanítványa. Tehát mind kereszténydemokrata, mind személyes alapon Antall József tisztelője vagyok.

Nemzetpolitika és az egyházpolitika tekintetében szintén meghatározó számomra Antall József. Amikor azt mondta, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke, ez reveláció volt. Akkor addig lehetett elmenni, hogy ki merete mondani, hogy lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke. Innen már csak egy lépés volt, amikor a státusztörvény alapján a magyar igazolványokat kiállítottuk. És most, amivel a nemzet közjogi egyesítése megtörtént, 1 millió 200 ezer határon túli honfitársunk kapta meg a magyar állampolgárságot.

Az egyházpolitika tekintetében ő mondta nekem, hogy nem a templom köveibe kell befektetni, hanem az egyházi iskolákba. Ő maga, piarista diák lévén, pontosan tudta, hogy mit jelent a keresztény civilizáció védelmében is az, hogy az egyházi gimnáziumokból jövő következő generáció értelmisége meghatározó helyeken legyen a magyar életben. A gondviselés különleges kegyelme, hogy a magyar történelem sorsfordulóján egy olyan államférfit adott nekünk, mint Antall József. Hasonlóan a kiegyezésnél Deák Ferencet, az első világháború után Bethlen Istvánt, és a szocializmus után Antall Józsefet. A fundamentumokat Antall József rakta le.

Ortega y Gassetől, a zseniális spanyol filozófustól származik az a meglátás, hogy az emberiség történelmén végigvonul a visszavágyódás a múltba, az előző korokba. Miért? Azért, mert itt és most, a jelen feszítésében nem ismerjük a megoldásokat a kihívásokra. Egy korábbi kor eseté-

ben viszont pontosan tudjuk, hogy milyen megoldások voltak, melyeknek lehettek volna a legjobbak. (A mohácsi csatát a hadtörténészek ma könnyedén megnyerik visszamenőleg...) Ez az oka annak, hogy az emberiség visszavágyódik korábbi korokba, mert annak a megoldásait ismeri a kihívásokra. Mindig a mi saját korunk a legbonyolultabb és a legnehezebb, mert nem ismerjük a válaszokat. Itt és most kell megtalálnunk a helyes válaszokat. Most ezen felvezetés alapján: amikor elkezdtem beleolvasni a könyvbe, őszintén megmondom, hogy egy bizonyos kritikái attitűd is volt bennem – ha ez nem szemtelenség –, hogy itt egy elmulasztott lehetőség, ott ilyen-olyan tévedések, illúziók. De rögtön utána a csodálat! Az a csodálat, hogy Antall József nem tévesztett utat, és lerakta a fundamentumokat. A fundamentum letétezt, és ez elsősorban Antall József karizmájának és államférfiúi nagyságának köszönhető.

Engedjenek meg nekem még egy megjegyzést, amiért persze lehet, hogy támadni fognak, de az, hogy szó szerinti jegyzőkönyv, vagy hangfelvétel készül egy kormányülésről: őszintén szólva számomra úgy tűnik, hogy így lehetetlen kormányozni... Mégpedig azért lehetetlen – legalábbis nagyon nehéz –, mert minden szónak nyoma van, így a kockázat is benne van, hogy kikerül a sajtóba, amit rögtön kiforgatnak. Egy konkrét probléma megoldása tekintetében nagyon nehéz módon fogalmazni, sőt, sokszor az embernek ki kell próbálni az ellenfél érveit is. Hiszen csak akkor tudom használni a pajzsomat, hogyha kipróbáltam az ellenfél kardját. Egy vitában, amíg kikristályosodik egy álláspont, akkor az embernek vannak olyan mondatai, amivel nem is teljes mértékben ért egyet, csak kipróbál egy érvet, akár ellenérvet. Mintegy az ördög ügyvédjeként. Nagyon nehéz úgy kormányulást tartani, hogy minden mondatnak nyoma van, pláne egy koalíciós kormány – tehát konkurens pártok – esetében. Ezért van az, hogy ahol a jogszabályok előírják a szószerinti jegyzőkönyvezést – például a németeknél –, ott előtte tartanak egy koalíciós egyeztetést, ahol felvé-

tel nélkül megbeszélnek mindent, majd pro forma tíz perc alatt lezavarnak egy kormányulást, ahol a koalíciós egyeztetésen elfogadott döntéseket csak jegyzőkönyvbe mondják. Hihetetlen teljesítmény, amit Antall József tett, hogy miközben minden szava megvan, minden mondata vállalható – még akkor is, hogyha azért ez biztosan nehezebbé tette a kormányuléseket –, és mégis megoldotta a problémákat.

Most – miután azt gondolom, hogy a könyv sokkal érdekesebb, mint az én expozém –, néhány szemelvényt hadd olvassak föl belőle, mintegy kedvesinálként. És olyan szempontból is, hogy mennyire aktuális minden szó, amit Antall József elmondott. Például az ellenzék tekintetében '90. augusztus 2-án a következőt mondja: „Bármilyen kérdésben, ami a parlament elé kerül, nem számíthatunk valami megfontolt és össznézeti érdekeket szem előtt tartó és annak párt-érdekeket alávétő magatartásra, hanem arra kell számítani, hogy (...) az ellenzék minden lehetőséget ki fog használni arra, hogy belekössön, kritizálja. Azért mondom ezt el, hogy semmi illúziója se legyen egyetlen kormánytagnak sem abban a kérdésben, hogy valamilyen racionális érvelés ezt át tudja hidalni.”

A koalíció tekintetében azt mondja: „Az államtitkárok külső megnyilatkozásai nem lehetnek ellentétesek, eltérő koalíciós partner esetében sem a miniszterével. Ha nem ért vele egyet, külön felhívhatja. (...) Tehát nem lehet a minisztérium esetében, hogy mondjuk a kisgazda miniszter nyilatkozatát kifogásolja akár az MDF-es, vagy a kereszténydemokrata államtitkár. Először házon belül, vagy párton keresztül juttathatja el az ellenvéleményét.”

A bürokrácia által készített felkészítő anyagok vonatkozásában: „A Minisztertanács elé kerülő anyagoknál, (...) tehát a hosszú anyagoknál, amit megkapnak a miniszterek, amiben nemigen tudnak gyors állásfoglalást hozni, minden esetben készüljön egy egyoldalas rezümé ezekről, a lényegről. (...) Mi az, ami a fő politikai döntést igénylő neuralgikus rész.” Megjegyzem, egy miniszternek az egyik legelső feladata, hogy az ember a saját bürokráciájával megbarcoljon. Az apparátus a dolog természetéből eredően be akarja bizonyítani, hogy csak ő ért hozzá szakmailag. És általában

szakmailag valóban jobban ért hozzá. Csak a miniszter azért van ott, hogy a politikai akaratot keresztülvigye. Tehát az első lépés a politikai érdekérvényesítésre – az értekeink és érdekeink elérésére –, hogy az ember a saját bürokráciájával megbarcoljon. És annak az első lépése, hogy ne fulladjon bele abba a tengernyi iratba, amit a bürokrácia azért készít, hogy a miniszter ne igazodjon el a valódi kérdésekben, hanem a technikai részletekbe mielőbb fulladjon bele. Tehát ezért ésszerű elvárása Antall Józsefnek az, hogy egy oldalba legyen összefoglalva a summa és az esszencia.

Vagy például, amikor külön kitért a miniszterek érzékenységére: „Kérnem kell a kormány tagjaitól, hogy semmit ne terjesszünk úgy elő, (...) hogy ha nem fogadják el azt, amit mondok, akkor lemondok. (...) Egyikőnk sem úgy vállalta most a miniszterséget, hogy úgy gondolta, hogy itt egy sikersorozatnak lesz a képviselője. (...) Egy kamikazefeladatot vállaltak azok, akik ezt vállalták.”

Nagyon szellemesek a történelmi anekdoták, hiszen mindig a történész szemével is látta a dolgokat. „Bárcziházi Bárczy István jegyzőkönyvvezetése mellett a két világháború között magam is láttam, aki kitűnően tudott rajzolni, s hihetetlenül unta a Minisztertanácsokat, s ennek következtében számtalan minisztertanácsi jegyzőkönyvből hiányzik a szöveg, de kitűnő karikatúrák vannak a miniszterekről. Ezt csak Kajdi Józsefnek ajánlottam a figyelmébe.” Megjegyzem – ezt most én mondom –, ha Kajdi József ezt megfogadta volna, akkor most nem egy könyvbemutatón lennénk, hanem egy képzőművészeti tárlaton...

Vagy például a bulvársajtó, a revolver-újságírás tekintetében, mikor azt mondta: „A sajtó jelentékeny része, amíg negyven évig hazugságokat írt, most kívánja ezt folyamatosan kiélni a nagy szabadság keretében a teljes felelőtlenség irányába. Ez egy lehetetlen állapot, jönnek a zuglapok, nincs sajtóerkölcs.” Megjegyzem, ehhez ma még hozzátehetjük, hogy most már bárki lehet internetes „újságíró”, ha van egy mobiltelefonja...

Annak idején bejelentettem a Nap-kelte bojkottját, most itt találok a legjobb érvet e mellett és milyen igaza van Antall Józsefnek: „Az az egyik megoldás, hogy nem adnak interjú bizonyos la-

poknak. A nyugatnémet kormány tagjai is például nem adnak interjút bizonyos lapoknak, és bizonyos műsorokban nem lépnek föl. Tehát mindez részünkről is megfontolandó. (...) Lehet, hogy kétszer üres székre fognak mutatni, de ebből majd mindenki számára kiderül, hogy az adott személynek, vagy az adott műsorban a Kormány tagjai nem hajlandók nyilatkozni. (...) Egy kormányhoz közel álló napilapot minden eszközzel meg kell teremtenünk.”

mai nap volt, amikor megérkezünk az éjjel! Köszönöm Für Lajosnak, hogy itt helyettesített az átmeneti időszakban, és nem hajtott végre katonai puccsot. Noha kértem rá, hogy a távollétemben ezt a megoldás tegye meg, de elhalasztotta.”

És miután a kormányülések gyakran másnap a hajnali órákig is eltartottak, következő megjegyzést tette: „Nagy meglepődéssel néztem, hogy ma mások alszanak, és mások vannak ébren. (...) a

mert az egybeesik a régi magyar érdemrenddel”, és mi hozzátehetjük: és a '48-as hagyományokkal. Megjegyzem, tőle hallottam a legégzaktabb anekdotát a kitüntetésekkel kapcsolatban: a kiegyezés után Ferenc József császár és király Arany Jánosnak adományozta a Szent István-rend lovagkeresztjét. Amikor ennek híre ment, a Főrendiházban egy arisztokrata indignálódottan azt mondta az Andrássynak, hogy most már akárki megkaphatja a Szent István-rendet?

a jelentésüket, az újságból én egy óra alatt különbet írok.”

A *Mi ezt valljuk* vaskos kötetéből közvetlenebbül ismerhetjük meg Antall Józsefet, az államférfit. A szó szerinti jegyzőkönyvek megőrizték beszédstílusát, érzelmeit, a kormányülések hangulatát. Tanulással szolgál ez a mű.

Befejezésül két gondolatot hadd mondjak még el önöknek, ami számomra meghatározó Antall József örökségében. Ha ma az EU-ban vagy nemzetközi tárgyaláson ül az ember, azzal szembesül, hogy a ma, a mainstream politikusi számára csak az számít, hogy másnap mit ír a *Süddeutsche Zeitung*, milyen médiája lesz másnap. De az, hogy mi lesz ötven év múlva, vagy száz év múlva – amikor előjövünk ilyen szempontokkal –, úgy néznek ránk, mint a szegény örültekre. Ennek ma nincs relevanciája. Számomra viszont az volt reveláció ebben a kötetben, hogy Antall József a történelem egészében gondolkodott, a magyar történelem kontinuitásában. Antall József a saját személyét és politikáját nem egy epizódnak látta, hanem a magyar történelem ívében! Ezért volt, hogy amikor őt olvassuk, akkor látjuk az elmúlt évszázadokat és látjuk a távlatokat. És ez nemcsak a múlt felé igaz, hanem a jövő tekintetében is igaz. Amikor például azt mondta Orbán Viktor, hogy „Viktor, vigyázz a pártodra!” Halálos ágyán pedig testamentumként mondta Bolberitz Pálnak, hogy „keresztény Magyarországot akartam, mert csak ennek van jövője”. Ez az a történelmi gondolkodás, ami Antall József egyik államférfiúi karizmája!

A másik pedig az erkölcsi alap. Persze, a politikának megvan a pragmatikus mesterségbeli tudása, de Antall Józsefnél ez soha sem volt öncélú. Most nem a moralizálásra gondolok, hanem arra, hogy az ő politikai credoja – sub specie aeternitatis – erkölcsi természetű volt. Azt, hogy szó szerint életét adta a Hazáért.

■ Semjén Zsolt

Magyarország miniszterelnökhelyettese, a KDNP elnöke a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltárban mondta el fenti gondolatait 2024. május 23-án Budapesten. Az eseményen a Mi ezt valljuk című kétkötetes könyv bemutatóját tartották. A mű Antall József miniszterelnök 1990 és 1993 között rögzített, kormányülésen elmondott hozzászólásait tartalmazza.

És amikor betelt a pohár, azt mondja: „A világon ilyen nincs, hogy a sajtó odahasalhat fél méterre tőlünk. Ezt is rögzítsük, és kérem, hogy a Ház foglalkozzék vele, mert nonszensz, hogy a Reformnak – vagy mit tudom én, hogy minek a fotósa –, napi tíz órában ott hasal előttem, és várja, hogy mikor fogom a fülem piszkálni, hogy ezt a pillanatot lefotózhassa.”

Gyöngyszem a miniszterelnök helyettesítése, ami egy tökéletes példa Antall József fanyar humorára: „A jövő héten lesz három olyan nap, (...) amikor Izraelben leszek, (...) és Für Lajost kérem arra, hogy ebben a három napban lássa el a helyettesítemet. (...) Így legalább helyt adunk a sajtó olyan híresztelésének is, hogy Für Lajos fűr engem. Azt szeretném, hogy Für Lajosnak addig módja legyen átvenni a hatalmat a hátam mögött.”

Majd a következő ülésen viszatért ugyanerre: „Elnézést, hogy késve kezdjük az ülést, mert már

kormányzati munkamegosztás érvényesül, most teljesen más alvók vannak.”

A Budai Várral kapcsolatban: Azt a célt kell kitűzni magunk elé, hogy a köztársasági elnöki palota felépüljön a Teleki-palotában, a Sándor-palota elkészüljön, és a Honvédelmi Minisztérium, illetve a Karmelita kolostor egy részével megtervezük a Miniszterelnöki Hivatal elhelyezését. (...) bármilyen szállodai, üzletszerű, bazárszerű felhasználás, vagy egyéb olyan, amit igenis tervez a főváros és az egész Demszky-féle társaság, nem illik a Várhoz.

A kitüntetések tekintetében: „Azért sem tartanám meghagyni a jelenlegi kitüntetéseket, mert a legrondább kitüntetések (...) az elmúlt évtizedek kitüntetései... Nem ismerek a jelenlegi kitüntetések között olyat, amelyiket ebben a formájában, így, ahogy most kinéz, megtartanám, egyszerűen művészi, és minden más szempontból. (...) A Magyar Köztársasági Érdemrendet azt fontosnak tartanám, (...)

Mire Andrássy azt mondta, hogy meg tudná mondani excellenciád, hogy Michelangelo korában hogy hívták a külügyminisztert?

És az EU-s pénzekkel kapcsolatban azt mondja, „Londonban (...) éles vita bontakozott ki a Phare program kapcsán. (...) minden ilyen külső segély elsősorban a saját vezető értelmiségi munkanélküliség támogatását jelenti külföldön, másrészt kellemes szállodai helyek és nyaralások biztosítása a mi kontónkra.”

Vagy a titkosszolgálati anyagok tekintetében nyugati segítségnek számított a kormányhoz eljuttatott több külföldi minősített jelentés. A hazai titkosszolgálatok működésével kapcsolatos vitában Antall József éppen a CIA hasznavehetetlen jelentésével érvelt, szó szerint idézem: „Egy elhárító szervezet iszonyatos apparátussal és irtózatosan sok lényegtelen adat gyűjtésével is foglalkozik. Egyébként ez a CIA-ra is érvényes, azért irnak annyi hülyeséget. Meg kellett állapítanom, amióta kapom

A nemzetek, kultúrák, hagyományok megőrzése minden korábbinál fontosabb

A fazekasság a kézművesipar egyik legősibb ága. Régészeti leletek megszámlálhatatlan sokasága jelzi, hogy már a mezolitikumban készítették agyag használati eszközöket, kerámia dísz tárgyakat, melyek formanyelvükkel és motívumkincsükkel több ezer év távlatából is utalnak az őket készítő népcsoport sajátos kultúrájára.

A középkori magyar kerámiaművészet az általános európai képbe illeszkedik, a termékek kidolgozása többnyire dísztelen vagy karcos, festett csíkokkal, félkörökkel díszített. Egyetlen jellegzetes edénytípus az alföldi cseréptüst.

A magyar népi kerámia történetében jelentős változást a fazekasok fejlődése hozott az 1300-as években, mely által a fazekasok több és jobb minőségű árut tudtak előállítani, s új edénytípusok is kialakultak, mint például a tál, a kupa és a pohár. Ekkor terjedt el az áttetsző zöld és sárgásbarna ólomház, s ugyanebben az időben kezdett kialakulni a fazekasság egy másik ága: a kályhásság is.

Ekkortól kezdenek idehaza tömegesen megjelenni a hétköznapi használatra nagy mennyiségben gyártott ún. folyóedények mellett a rendelésre készített, egyedi, művészi díszkerámiák.

A következő jelentősebb változás a habánok XVI. század végi magyarországi letelepülésével függ össze, akik a magyar népi kerámiát nemcsak újszerű formáikkal és díszítvényeikkel gazdagították, de technikai újdonságaikkal is. Ekkor terjedtek el az ónmázás edények hazánkban, melyeket a XVIII. századtól az erdélyi magyar fazekasok utánoztak ólomházas technológiával.

A gazdag, virágos ornamentikával díszített kerámiák tökéletesen illeszkedtek a magyar népi kultúrába, színviláguk rendkívül újítólag hatott.

A XVIII. század közepén a kínai porcelán népszerűségének növekedése idehaza is új manufaktúrák létrehozásához vezetett.

A magyar fajanszok nagy többsége ekkor két manufaktúrából került ki; az egyiket Mária Terézia és férje, Ferenc császár alapította Holicson 1743-ban, míg a másikat Esterházy József Tatán 1758-ban. A holicsoni edényeken az ún. kínai motívumok mellett feltűnnek a francia rokokó formái is, a bécsi porcelángyár ornamentái, valamint egyes olasz gyárak formái is, míg a Tatán készült kerámiák általában színes virágdíszítéssel készültek, de nem volt ritka a gyümölcs, a füzér, a táj és az életjelenet sem díszítő motívumként.

A XIX. század első felében Herenden megindul a porcelángyártás, mely Fischer Mór bekapcsolódásával hamarosan világszerte ismertté válik. A század második felétől a pécsi Zsolnay gyár, különösen Zsolnay Teréz és Júlia által az 1870-es években megálmodott, a népi fazekasság díszítő kincseit átvevő alkotások kerültek kölcsönhatásba a hazai népművészettel.

De a népi kerámikusok számára nem a gazdag polgárság és a nyugat-európai piacok számára termelő Herendi és a Zsolnay gyár jelentette az igazi kihívást, hanem a kiegyezés nyomán megszűnő céhrendszer, ugyanis a magyar népi kerámia a XVII. századtól a XIX. század közepéig tartó virágzásához jelentős mértékben járult hozzá a céhrendszer, mely hatékonyan védte a mező-

városi és a városi fazekasok termelői és társadalmi érdekeit.

Ennek a védelmi hálónak a szétfoslása viszonylag rövid időn belül lehetetlen helyzetbe hozta a kisebb központokat, ugyanakkor ahol a földrajzi elhelyezkedés szerencsésen párosult alkotó tudással és a művészi ízléssel, azokon a helyeken képesek voltak a továbbélés biztosítására.

Ennek tökéletes példája Mezőtúr és a túri kerámiák. Hódmezővásárhely után Mezőtúr volt a XIX. században az Alföld legjelentősebb kerámia-központja.

Míg Vásárhelyen a tálak, addig Mezőtúron a korsók voltak ez időben a legkelendőbb termékek.

A fellelhető emlékek alapján a túri mesterek biztos kézzel, lendületes vonalakkal dolgoztak és szinte kizárólag növényi motívumokkal díszítették munkáikat.

Közülük is kiemelkedett az 1878-ban, a népi kerámia-készítés válságos időszakában mesterré váló Badár Balázs, aki műveivel a vidéki polgárság társadalmi ízlésének akart megfelelni. Ennek szellemében alkotta meg saját formanyelvét, melyben a népi díszítés és a korai szecesszió keveredett. Munkásságára nagy hatást gyakorolt a pécsi Zsolnay-gyárban eltöltött idő, amely nemcsak az ott alkalmazott technológiai megoldásokkal, hanem a közel-keleti kerámia díszítő elemeivel is megismertette és inspirálóan hatott művészetére.

Különös vázáival, díszedényeivel a millenniumi kiállításon tűnt fel, ahol állami ezüstérmet nyert. Több külföldi kiállításon is részt vett, így Brüsszelben ezüstérmet, az 1900-as Párizsi Világkiállításon díszoklevelet nyert. Műhelyét gyakran felkeresték a kor kiemelkedő személyiségei, atyai jóbarátjának tekintette Móricz Zsigmond is, aki írásaiban megemlékezett alkotásairól, maga is gyűjtve a zöldmázás túri edényeket. Badár Balázs mesterségbeli tudását képes volt áthagyományozni, így örökebe lánya, majd unokája lépett.

Badár Balázs kulturális öröksége, mellyel a vidéki polgárság számára elérhetővé és befogadhatóvá tette a szecessziót, a családom számára is rendkívüli érték. Ezért is mélyedtünk el – főként feleségem – a magyar kerámiaművészet történetében és ezért rendelkezünk magunk is

egy kisebb gyűjteménnyel a Badár-család munkáiból.

Ez a kollekción természetesen nem mérhető a Draskovics Dénes által összegyűjtött páratlan muzeális értékhez, de számunkra mégis rendkívül fontos, mert nemcsak gyönyörködtet, hanem emlékeztet is arra, hogy kik vagyunk és hova kötnek a gyökereink.

Tisztelt Díjazottak!

A magyar kerámia-gyártás évszázadainak áttekintése és a Badár család életútja a mai népi kerámikusoknak is fontos tanulságokkal szolgál.

Midőn a XIX. század válságos évtizedeiben, úgy ma sem szabad bezárkózni. A régi technológiát ötvözni kell az újjal és tanulni a díszkerámiákat előállító vállalkozásoktól, nemcsak idehaza, hanem külföldön is.

A tárgytervezéshez elengedhetetlenül szükség van a népek szokásainak, hagyományainak nemcsak múltbeli, hanem jelenbeli tanulmányozására is. Tisztában kell lenni a formák és a mintakincsek jelentésével és azok hagyománytartalmával.

A nemzetek, a kultúrák, a hagyományok megőrzése a globalizáció korában ugyanis minden korábbinál fontosabb.

Az Önök munkája létfontosságú, hiszen szavak helyett formákkal, képekkel és szimbólumokkal segít megismerni és megérteni múltunkat, hagyományainkat és értékeinket.

E gondolatokkal köszönöm meg a mai kiállítás megrendezésében részt vevők munkáját, külön köszönöm Pusztai Zsolt igazgató úr és Legeza Márta kurátor asszony szakmai hozzájárulását és gratulálok a XVI. Fazekas Triennálé valamennyi résztvevőjének, kiemelten díjazottainak és kívánom, hogy töretlenül alkotókedvvel folytassák munkájukat mindannyiunk javára!

Isten hozta Önöket, ide, Túrra, az alföldi népi kerámia egyik legjelentősebb központjába!

■ Latorcai János

Az Országgyűlés alelnöke, a KDNP Országos Választmányának elnöke a XVI. Alföldi Fazekas Triennálé pályázati kiállításának megnyitó ünnepségén mondta el fenti beszédét 2024. május 25-én Mezőtúron

Tíz éve avatták szentté II. János Pál pápát

„Santo subito!”, „Azonnal szentté!” felkiáltásokkal és táblákkal üzentek II. János Pál pápa temetésén, 2005. április 8-án a római katolikus hívők tömegei az egyháznak. Utóda, Joseph Ratzinger, XVI. Benedek pápa, meghallva Isten népe hangját, az előírt időnél korábban elindította a lengyel pápa kanonizációját, és 2011. május elsején Rómában, a Szent Péter téren, másfél millió katolikus hívő jelenlétében boldoggá avatta. Rekordidő alatt, kevesebb mint a halálától eltelt tíz év után vette fel a Katolikus Egyház Karol Wojtylát szentjei sorába. Ennél gyorsabb kanonizációs pere csak Padovai Szent Antalnak volt a XIII. században.

1920 májusában született a Krakkó melletti Wadowicében. 1938-ban beiratkozott a Jagelló Egyetem filozófia karára, amikor azonban a nácik bezáratták, akkor egy kőfejtőben, majd egy gyárban dolgozott. 1942-ben lépett be az illegalitásba működő krakkói szemináriumba, és 1946-ban szentelték pap-pá. Rómában tanult, Keresztes Szent János hitértelmezéséről írta a doktori disszertációját. A politikai helyzet ellenére visszatért hazájába, és folytatta filozófiai-teológiai tanulmányait, miközben krakkói plébániákon szolgált és erkölcszociológiát tanított. XII. Piusz pápa 1958-ban krakkói segédpüspöknek nevezte ki. Ekkor választotta a későbbi pápaságát is meghatározó püspöki jelmondatát: „Totus Tuus”, „Egészen a Tiéd”. VI. Pál pápa 1964-ben Krakkó érsekévé nevezte ki, 1967-ben pedig bíboros-sá kreálta. Wojtyła részt vett a II. vatikáni zsinaton, és szerepe volt a Gaudium et spes lelkipásztori konstitúció megfogalmazásában. I. János Pál pápa megrendítően váratlan halála után választotta meg a konklávé pápának. Elődei iránti tiszteletből választotta a II. János Pál nevet.

1978. október 22-én a Szent Péter téren celebrált székfoglaló miséjében hangzott el a kom-

munizmus lebontásában is döntő fontosságú felszólítása: „Ne féljete! Tárjátok ki a kapukat Krisztusnak! Az ő megváltó hatalmának nyissátok föl az államok határait, a gazdasági-politikai rendszereket, a kultúra, a civilizáció, a fejlődés hatalmas területeit. Ne féljete!”

A vasfüggöny keleti oldaláról való érkezése szimbolikus és sorsfordító volt. 27 esztendő pontifikátusa az egyik leghosszabb pápai szolgálat az egyház kétezres éves történelmében. Pápaként fáradhatatlan missziós lelkület hatotta át, 104 apostoli utazást tett a világban. Hazánkba kétszer látogatott el, 1991 augusztusában és 1996 szeptemberében. Audienciáin sok millió ember vett részt, a jubileumi szent évben nyolcmillió zarándok érkezett Rómába. A lengyel pápa felrázta, tűzbe hozta az egyházat. János Pál pápa 14 enciklikát, számos apostoli levelet és buzdítást írt. Megreformálta a kánonjogot, és pápasága alatt született meg az új katolikus katekizmus. Boldoggá és szentté avatásai közül számunkra különösen ünnepi események voltak Apor Vilmos, Batthyány-Strattmann László és IV. Károly királyunk boldoggá avatása, valamint Szent Kinga,

illetve Szent Hedvig kanonizálása.

A lengyel kommunisták rövidlátóan úgy vélték, hogy jobb nekik Wojtyła Rómában, mint Krakkóban, de a moszkvai kommunista elit hamar átlátta a konklávé jelentőségét. Bár a moszkvai és varsói vezetés is igyekezett megakadályozni lengyelországi útját, lengyel állampolgársága miatt erre végül nem volt lehetőségük. A lengyel kommunisták a látogatás alatt végig a felszínre figyeltek: a rölapok és transzparenszek számára, illetve a szocializmus elleni megnyilvánulásokra. Nem értették, hogy a lényeg a felszín alatt, a lelkekben történik. Az apostoli út napjaiban a társadalmi tudat forradalma zajlott. A lengyelországi események felgyorsították a szovjet blokk egészének összeomlását. A Vatikán külpolitikája a korábbi „menteni, ami menthető” alapállásból offenzívává vált. Az ő történelmet formáló spirituális hozzájárulása találkozott Ronald Reagan katonai, gazdasági dominanciájával és Mihail Gorbacsov reformjaival és józaneszű belátásával, mindez együttesen döntötte le a berlini falat, s hozta el Európa keleti fele számára a szabadságot.

Maga a pápa 1991-ben a Centesimus annusban úgy foglalta össze a kommunizmus összeomlásának okait, hogy azt elsősorban a szocializmus alapvető tévedései okozták, egy hibás antropológia, az emberi személy természetfeletti vonatkozásairól való meglepedkezés. De már akkor próféta módon mutatott rá, hogy a létező szocializmus bukása nem jelentheti a vadkapitalizmus apoteózisát. A lengyel pápa a berlini fal leomlása után kiadott Ecclesia in Europa apostoli buzdításának üzenetét Erdő Péter bíboros így tolmácsolja számunkra: „Európában az emberek legnagyobb problémája az, hogy nincs reménységük. Értelem- és értékvesztés jellemzi ma Európát.” Szent II. János Pál az európai újjászületés feltételeit így összegzi: „Térj magadhoz. Légy önmagad. Fedezd föl eredetedet. Éleszd föl gyökereidet.”

A pápa Európának szóló üzenete a magyar népnek is szól.

Nagy és szent II. János Pál pápa, könyörögj érettünk!

■ **Semjén Zsolt**

Magyarország miniszterelnök-helyettese az Országgyűlés április 29-ei ülésén, napirend után mondta el fenti beszédét

Simicskó István: A Fidesz–KDNP- együttműködés kiszámítható együttműködés

Simicskó István május 16-ai, miskolci fóruma előtti sajtótájékoztatóján kifejtette: a kormánypártok együttműködését a helyi, az országos és az európai politikában is a kereszténydemokrata fundamentum és a nemzeti érdekek képviselője jellemzi.

Úgy fogalmazott, Brüsszelben egy minden vonatkozásban egységesülő Európát képzelnek el a jelenlegi döntéshozók. Hozzátette, ez veszélyt és kihívást jelent a nemzetek önállóságára.

„Az erős Európát az erős nemzetek Európája adja. Ha a tagországokat legyengítik, akkor gyenge lesz Európa is, ezt nem szeretnénk” – jegyezte meg a KDNP frakcióvezetője. Hozzátette, az elmúlt évek küzdelmei arról szóltak, hogy a magyar érdekek minél hatékonyabban jelenjenek meg a nemzetközi porondon.

Simicskó István kiemelte, a magyar kormány karakteres álláspontot képvisel a nemzeti érdekek mentén. Azt mondta, a június 9-i

választás tétje az, hogy hogyan tudnak megmaradni a lokális értékek, a nemzeti közösségek és a nemzeti kultúrák a globalizáció felgyorsult világában. Hozzátette, sajátos helyzetben vagyunk, mert már több mint két éve tart „a szomorú testvérháború Ukrajnában”.

„Törekedni kell arra, hogy az értelmetlen pusztítás mielőbb álljon le, hogy ne haljon meg még több ember. Így is elég volt a sok-sok áldozatból, amit az ukrán és az orosz nép hozott ennek a háborúnak az

oltárán” – mondta Simicskó István. Leszögezte, a járható út a tűzszünet és a béketárgyalás, amiben a magyar kormány következetesen kiáll és a jövőben is ki fog.

Azt mondta, a béke jelenti a boldogulás feltételrendszerét. Hozzátette, olyan önkormányzatokat szeretnének, ahol kellő alázattal, tudással, felkészültséggel és erős hittel mennek ki a csatárré, aztán „folytatják azt a munkát, amit országosan is a Fidesz–KDNP kormányzat elvégzett az elmúlt években”.

Latorcai János megkoszorúzza Szabad György mellszobrát

Latorcai János, az Országgyűlés kereszténydemokrata alelnöke május 2-án megkoszorúzza Szabad György Széchenyi-díjas

magyar történész, a parlament 1990 és 1994 közötti elnökének mellszobrát a Szabad György Irodaházban.

Szabad György száz éve, 1924-ben született Aradon. 1942-es érettségijét követően egyetemi felvételi kérelmeit – az akkor hatályos zsidótörvények miatt – elutasították, emiatt kertésztanonc volt 1944-ig, majd zsidó származásúként munkaszolgálatra hívták, ahonnan 1944. március 15-én megszökött. Ugyancsak szökéssel ért véget az 1945 márciusában történt kéthetes szovjet kényszermunkája.

1950-ben az ELTE-n szerzett tanári és levéltárosi diplomát. Az országos levéltárban, illetve az ELTE újkori és legújabbkori magyar történelem tanszékén dolgozott, 1970-től egyetemi tanárként. 1982-ben az MTA

levelező, majd 1998-ban rendes tagjává választotta.

Tudományos munkássága mellett közéleti szerepet is vállalt: 1945–46-ban a Független Kisgazdapárt. 1956-ban pedig az ELTE BTK Forradalmi Bizottságának tagjaként. 1987-ben felszólalt a lakitelki találkozón, s a Magyar Demokrata Fórum (MDF) alapító tagja lett. 1990-től 98-ig országgyűlési képviselő, 1994-ig a rendszerváltást követő, első szabadon választott parlament elnöke lett. 1996-ban az MDF-ből kivált Magyar Demokrata Néppárthoz csatlakozott, de később kilépett a pártból. 2015-ben Budapesten hunyt el.